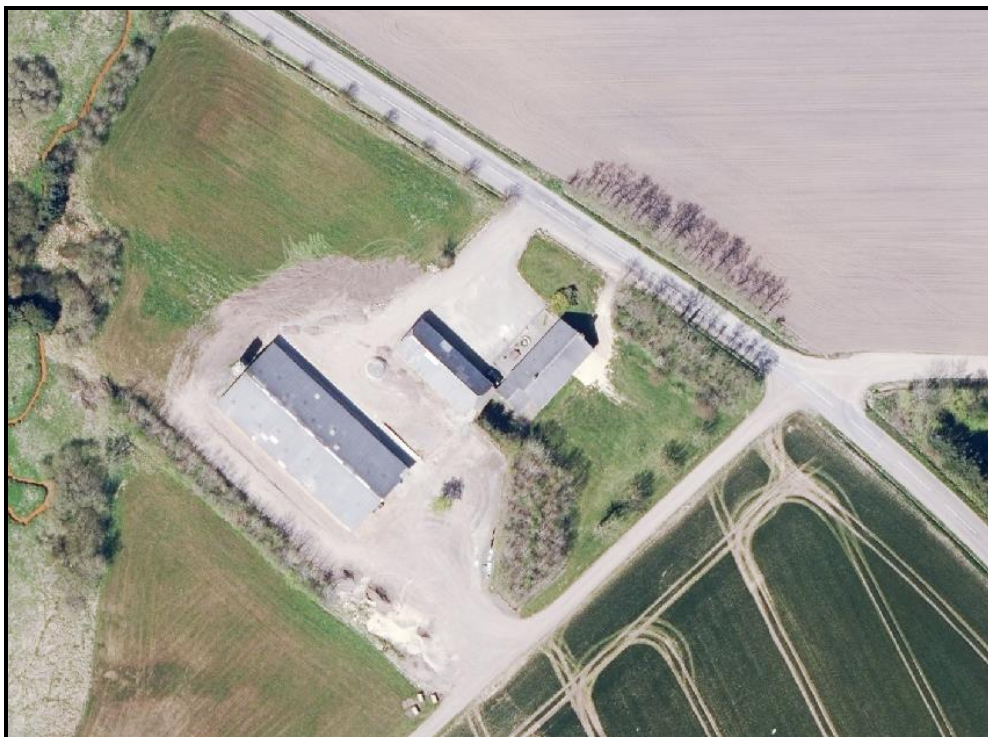

TILLÆG NR. I TIL MILJØTILLADELSE
til
kvægbrug på
Møgelbjergvej 10
6800 Varde

I henhold til § 10 i Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017
om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Den 28. november 2017

Udarbejdet af:

Sagsbehandler: Susanne Seested
Direkte tlf. 7994 6106
E-mail: suse@varde.dk

VARDE KOMMUNE
Erhvervscenteret - Landbrug
Bytoften 2
6800 Varde

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

Doknr. 154751-17

Sagsnr. 17-8094

Indholdsfortegnelse:

1	INDLEDNING	3
2	BAGGRUND FOR MILJØTILLADELSE	5
2.1	DATABLAD	5
2.2	BAGGRUND OG HISTORIK.....	5
3	TILLADELSE	6
3.1	BESKRIVELSE AF PROJEKTET	6
3.2	SUPPLERENDE OPLYSNINGER	6
3.3	FORUDSÆTNINGER	6
4	VILKÅR FOR MILJØTILLADELSEN	7
4.1	VILKÅR DER UDGÅR AF MILJØTILLADELSEN AF DEN 28. JUNI 2011	7
4.2	NYE VILKÅR	7
4.3	ÅRSPRODUKTION	7
4.4	DRIFT OG INDRETNING	7
4.5	AMMONIAKREDUCERENDE TILTAG.....	7
4.6	OPBEVARING OG HÅNDBTERING AF HUSDYRGØDNING	8
4.7	AFFALD	8
5	KLAGEVEJLEDNING	9
6	OFFENTLIGGØRELSE	10
7	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	11
7.1	BELIGGENHED	11
7.2	AFSTANDSKRAV.....	11
7.4	DYREHOLDETS STØRRELSE FØR OG EFTER ANSØGT DRIFT	11
7.5	INDRETNING	11
7.6	HUSDYRGØDNING - PRODUKTION, OPBEVARING OG UDBRINGNING	12
7.7	ENSILAGE- OG FODEROPBEVARING	13
7.8	LUGT	13
7.9	STØJ, STØV, SKADEDYR, DØDE DYR OG LYS.....	14
7.10	TRANSPORT	15
7.11	BESKYTTEDE NATUROMRÅDER OMKRING HUSDYRBRUGET – AMMONIAK.....	15
7.12	PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV (BILAG IV ARTER).....	22
8	NABO- / PARTSHØRING	23
9	SAMLET VURDERING	23

I Indledning

Dette tillæg til miljøtilladelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en ændring af kvægholdet på Møgelbjergvej 10, 6800 Varde i Varde Kommune. Vilkårene sikrer, at ændring og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

I forbindelse med udarbejdelse af tillæg til miljøtilladelse, har Varde Kommune udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om tillæg til miljøtilladelse, herunder de stillede vilkår, se afsnit 4.

Udkast til tillæg til miljøtilladelse er fremlagt i parts-/nabohøring i 3 uger, hvor der er mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet.

Tillæg til miljøtilladelsen skal give offentligheden og beslutningstagerne et fælles grundlag for at debattere projektet, inden der tages endelig stilling til, om det skal kunne realiseres.

Når høringsperioden er slut vil alle indkomne bidrag blive vurderet af Varde Kommune, inden der tages stilling til om der kan meddeles tillæg til miljøtilladelse.

Copyright på kort: Grundkort – Varde kommune, Matrikelkort – GST, Luftfoto – Cowi.

2 Baggrund for miljøtilladelse

2.1 Datablad

Ejer / Ansøger:	I/S Bruun, Møgelbjergvej 15, 6800 Varde
Kontaktperson:	Lars Bruun, Møgelbjergvej 15, 6800 Varde. Tlf. 20712928. larsbruunmail@gmail.com
Husdyrbrugets adresse:	Møgelbjergvej 10, 6800 Varde
Ejerlav og matrikel nr.:	5a, Næsbjerg By, Næsbjerg
Virksomhedens art:	Kvægbrug
Ejendomsnummer:	5730114350
CHR-nummer:	45449
CVR-nummer:	28260814
Konsulent:	Anita Hingstman, SAGRO, John Tranums Vej 25, 6705 Esbjerg Ø. Tlf. 76602193 / 25579910. E-mail: ahi@sagro.dk
Tilsynsmyndighed:	Varde Kommune
Ansøgning	Skema nr. 101251, version 5, indsendt den 3. november 2017.
Udkast i nabohøring:	Den 6. november 2017
Godkendelsesdato:	Den 28. november 2017

2.2 Baggrund og historik

I/S Bruun har søgt om et tillæg nr. 1 til eksisterende § 10 miljøtilladelse af den 28. juni 2011 på Møgelbjergvej 10, 6800 Varde. Ansøgningen skyldes et ønske om at ændre dyresammensætningen fra tyrekalve til højdrægtige kvier og goldkøer.

Ansøgningen er modtaget af Varde Kommune den 10. juli 2017. Tillægget til miljøtilladelsen er udarbejdet med udgangspunkt i ansøgning nr. 101 251, version 5 modtaget den 3. november 2017. I forbindelse med sagsbehandlingen er der indhentet supplerende oplysninger.

3 Tilladelse

Varde Kommune har afgjort, at husdyrbruget på Møgelbjergvej 10, 6800 Varde kan udvides som ansøgt. Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i den efterfølgende miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Tillæg til miljøtilladelsen meddeles efter § 10 i ”Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug” herefter benævnt husdyrbrugloven, på en række nærmere angivne vilkår i afsnit 4.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne tilladelse.

Det skal i øvrigt bemærkes, at tilladelser og godkendelser der vedrører anden lovgivning, for eksempel byggetilladelse, skal indhentes særskilt.

Henvendelse om dette tillæg til miljøtilladelsen kan ske til Varde Kommune, Erhvervscenteret - Landbrug.

Eventuelle udvidelser og ændringer af husdyrbrugets anlæg, som ikke fremgår af dette tillæg til miljøtilladelse, skal meddeles til – og godkendes af Varde Kommune inden disse gennemføres.

3.1 Beskrivelse af projektet

I/S Bruun ønsker at udvide produktionen i forhold til nudriften (driften før 2009) og ændre dyresammensætningen fra tyrekalve til højdrægtige kvier og goldkøer. Det tilladte dyrehold på ejendommen er 155 tyre, tung race (40-440 kg). Dyreholdet ønskes ændret til 30 kvier, tung race (23-24 mdr.) og 40 goldkøer, tung race. Ændringen af dyreholdet sker i den eksisterende staldbygning. Der sker ingen nybyggeri. Staldsystemet er dybstrøelse i hele arealet.

3.2 Supplerende oplysninger

I forbindelse med sagsbehandlingen har Varde Kommune indhentet oplysninger hos følgende:

- Interne høringer i Varde Kommune
- Høring ved berørte naboer/partner

3.3 Forudsætninger

Varde Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen. Tilladelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 i husdyrbrugloven opfyldes. Der stilles derfor følgende vilkår til husdyrbrugets anlæg og arealer:

4 Vilkår for miljøtilladelsen

4.1 Vilkår der udgår af miljøtilladelsen af den 28. juni 2011.

4.1.a. Husdyrbruget har tilladelse til et dyrehold på maksimalt 39,3 dyreenheder (DE) svarende til 155 producerede tyre fra 90 til 390 kg. Vægten på dyrene kan variere med plus/minus 10 % så længe det maksimale antal dyreenheder ikke overskrides. Årsproduktion opgøres på basis af planåret (1. august til 31. juli)

4.2.d. Den producerede husdyrgødning på Møgelbjergvej 10, 6800 Varde skal afsættes til Møgelbjergvej 15, 6800 Varde.

4.2 Nye vilkår

4.3 Årsproduktion

- a. Husdyrbruget må maksimalt have et dyrehold bestående af 30 kvier, tung race (23-24 mdr.) og 40 køer (goldkøer), tung race. Det svarer til 40,08 DE. Dyreholdet opgøres på basis af planåret (1. august til 31. juli).
- b. Der må maksimalt tildeles 4.015 kg tørstof/årsdyr.

4.4 Drift og indretning

- a. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 6 år fra godkendelsesdatoen. Med udnyttet menes at ændring af dyreholdet er gennemført. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.
- b. Hvis udnyttelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når der har været en produktion svarende til mindst 25 % af det godkendte.

4.5 Ammoniakreducerende tiltag

- a. Foderplaner skal indeholde oplysninger om den daglige totale tørstofoptagelse/dyr.
- b. Hvert parti eller slæt af grovfodermidler, der udgør mere end 10 % af kg tørstof/dyr/dag, skal analyseres for energiværdi pr. kg tørstof. Analyserne skal foretages af et akkrediteret laboratorium.
- c. Foderplaner og grovfoderanalyser skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

- d. Der må ikke opstaldes køer med mælkeproduktion på ejendommen.

4.6 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- a. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener søges begrænset mest muligt.
- b. Dybstrøelse skal være kompostlignende før den opbevares i markstak. Det vil sige, at den skal have ligget i stalden eller på møddingspladsen i minimum 3-4 måneder inden den køres i markstak.
- c. Markstakke må ikke placeres på arealer, der skråner mod vandløb.
- d. Markstakke med dybstrøelse skal overholde afstandskravet for gødningsopbevaringsanlæg i Husdyrbrugslovens § 8.
- e. Dybstrøelse på møddingsplads og i markstakke skal være overdækket.
- f. Kompost må højst oplagres samme sted i marken i 12 mdr. Markstakke må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år.
- g. Den ansvarlige for landbrugsbedriften (driftsherren) skal føre årlige optegnelser over markstakkene. Optegnelserne skal omfatte oplysninger om oplagringsperiode og placering f.eks. ved angivelser på et markkort.

4.7 Affald

- a. Erhvervsaffald skal kildesorteres og skal håndteres og bortskaffes i overensstemmelse med Varde Kommunes til en hver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald
- b. Klinisk risikoaffald er omfattet af Varde Kommune Regulativ for Erhvervsaffald. Medicinrester og tom medicinemballage (f.eks. flasker) skal leveres retur til dyrlæge, apotek eller anden godkendt modtager. Klinisk affald (sprøjter, kanyler og andre skarpe genstande) skal afhentes/ afleveres til godkendt modtager efter behov, dog mindst 1 gang årligt.
- c. Forbrændingseget affald og deponi affald skal håndteres og bortskaffes i overensstemmelse med Varde Kommunes til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald.
- d. Genanvendeligt erhvervsaffald skal håndteres og bortskaffes efter den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

5 Klagevejledning

Tillægget til miljøtilladelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet i henhold til § 76 i Husdyrbrugsloven af de klageberettigede, der fremgår af lovens §§ 84-87.

Hvis du ønsker at klage over tillægget til miljøtilladelsen skal du gøre det elektronisk og direkte til Miljø- og Fødevareklagenævnet via Klageportalen. Du kan få adgang til Klageportalen via Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside: www.nmkn.dk.

Din klage skal være modtaget på Klageportalen senest den 27. december 2017 (4 uger efter offentliggørelsen).

Det er en betingelse for behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr.

Vejledning om hvordan du klager og om gebyrordningen kan du finde på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Samme sted fremgår det også, at der er visse særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse fra kravet om at klage via Klageportalen.

Har du brug for yderligere oplysninger eller hjælp til Klageportalen, kan du kontakte nh@naevneneshus.dk eller tlf. 7240 5600.

Såfremt afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse samt være i overensstemmelse med § 26 i forvaltningsloven.

6 Offentliggørelse

Offentliggørelse af afgørelsen sker på Digital MiljøAdministration <https://dma.mst.dk/> under "Offentliggørelser", den 28. november 2017.

På Varde Kommunes vegne den 28. november 2017

Susanne Seested

Miljømedarbejder

Kopi sendt til:

- Anita Hingstman, SAGRO, e-mail: ahi@sagro.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v. Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 Kbh.V, e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 Kbh.K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 Kbh.N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskeren.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dнварde-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh.V, e-mail: natur@dof.dk samt lokalforeningen for sydvestjylland e-mail: varde@dof.dk

7 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Beliggenhed, landskab og kulturmiljø

7.1 Beliggenhed

Husdyrbrugets beliggenhed er beskrevet i miljøtilladelsen fra 2011 og er uændret i det ansøgte.

7.2 Afstandskrav

Det ansøgte giver ikke anledning til ændringer af overholdelse af afstandskravene.

7.3 Landskab og kulturmiljø

Der sker ikke nybyggeri. Derfor er der ikke ændringer til husdyrbrugets beliggenhed i landskabet.

Husdyrhold og drift

7.4 Dyreholdets størrelse før og efter ansøgt drift

I tabel 1 ses antal dyr før og efter udvidelse af produktionen. Besætningen består af tung race.

Dyreart	Nudrift		Miljøtilladelse 2011		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE	Antal	DE
Tyre (90 til 353 kg)	60	13,0	155	13,17	-	-
Tyre (90 til 390 kg)	-	-	155	30,71	-	-
Kvier (23-24 mdr.)	-	-	-	-	30	17,65
Køer (goldkøer)	-	-	-	-	40	22,43
I alt		14,4		43,88		40,08

Tabel 1. Antal dyr før og efter ansøgt drift .

Dyreholdet i § 10 miljøtilladelse er fra den 28. juni 2011.

Varde Kommune vurderer at dyreholdet er tilstrækkeligt beskrevet.

7.5 Indretning

Udvidelse og ændring af dyreholdet sker i eksisterende bygninger. Oversigt over husdyrbrugets bygninger fremgår af figur 1.

Figur 1. Oversigt over husdyrbrugets bygninger.

Bygning 1

Eksisterende stald på ca. 756 m², bygget i 1974. Stalden er indrettet som løsdriftsstald med dybstrøelse. Her opstaldes 20 højdrægtige kvier og 40 goldkøer. Stalden har naturlig ventilation.

Bygning 2

Møddingsplads med afløb til gyllebeholder.

Bygning 3

Ældre staldbygning, der ikke er i brug.

Bygning 4

Beboelse.

Varde Kommune vurderer at indretningen er tilstrækkelig beskrevet.

Der stilles et generelt vilkår om, at husdyrbrugets indretning og drift skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse.

7.6 Husdyrgødning - produktion, opbevaring og udbringning

Dybstrøelse fra husdyrholdet opbevares på møddingsplads eller som kompost i markstak.

I henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens "Vejledning om etablering og overdækning af kompost i markstakke samt overdækning af fast gødning gælder følgende for opbevaring af kompost i markstak:

Dybstrøelse skal som hovedregel opbevares i en mødding med fast bund og afløb.

Dybstrøelse må dog, når den er kompostlignende og har et tørstofindhold på mindst 30 %, oplagres i marken. Dybstrøelse, der har ligget i en stald i 3-4 måneder, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

Markstakke med kompost skal opfylde de samme afstandskrav, som gælder for stalde, møddingspladser m.v. se afsnit 7.2.

En markstak må højst ligge samme sted i 12 måneder, og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år. Der skal føres årlige optegnelser med oplysninger om oplagringsperiode og placering f.eks. ved angivelser på et kort.

En markstak må ikke placeres på arealer, som skråner mod vandløb og søer, og må ikke placeres nærmere end 15 m fra dræn.

En markstak skal overdækkes umiddelbart efter udlægning, og skal til enhver tid holdes fuldstændig overdækket med kompostdug eller andet lufttæt materiale. Eneste undtagelse er en midlertidig opbevaring i maksimalt en uge i forbindelse med udspredning.

Fast gødning, der udbringes på arealer uden etablerede afgrøder til høst, skal nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer.

Varde Kommune kræver overholdelse af de lovpligtige afstandskrav, og henstiller endvidere til at eventuelle markstakke placeres med størst mulig afstand til nabobeboelser.

Varde Kommune vurderer, at produktion og opbevaring af husdyrgødning er tilstrækkeligt beskrevet, og at ansøger råder over tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den producerede husdyrgødning.

7.7 Ensilage- og foderopbevaring

Foder til dyrene opbevares på Møgelbjergvej 15. Foderet transporteres fra Møgelbjergvej 15 til Møgelbjergvej 10 med en fuldfodervogn.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

7.8 Lugt

Lugt stammer fra staldene, samt fra opbevaring, transport og udbringning af husdyrgødning.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgenæafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Lugtgenæafstandene beregnes i *husdyrgodkendelse.dk* efter to forskellige metoder, hhv. den ny lugtvejledning, der er beskrevet i "Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, og FMK-vejledningen. Det er de længste beregnede lugtgenæafstande, der skal overholdes.

Ifølge beregningerne udført i *husdyrgodkendelse.dk* vil genæafstandene i forhold til byzone være 124,51 meter, samlet bebyggelse 69,99 meter og enkelt bolig 39,37 meter. Genekriterierne er overholdt, se tabel 2.

Ved lugtberegning regnes fra midten af de enkelte stalde. Derfor er afstanden i tabel 2 anderledes end i figur 1 i miljøtilladelsen fra 2011.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Møgelbjergvej 4	0	FMK	39,37	18,65	39,37	18,65	321,01	Ja	Ja
+ Hovedgaden 10	0	FMK	69,99	33,16	69,99	33,16	1.200,47	Ja	Ja
+ Kirkegårde, Næsbjerg	0	FMK	124,51	58,99	124,51	58,99	1.103,51	Ja	Ja

Tabel 2. Beregnet genæafstand fra husdyrbruget efter ansøgt ændring af dyreholdet

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Varde Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omgivelserne.

Møddinger skal i henhold til gældende lovgivning være overdækket med plastik eller kompostdug. Udbringning af husdyrgødning skal ske i henhold til de gældende regler.

Varde Kommune vurderer samlet, at lugt fra husdyrbrugets produktion, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, m.m. ikke vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres af omgivelserne.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener, samt at der kan kræves undersøgelse, hvis det skønnes, at lugtgener i omgivelserne er større end det kunne forventes ud fra grundlaget for miljøvurderingen.

7.9 Støj, støv, skadedyr, døde dyr og lys

Ansøger oplyser, at støj-, støv- og lyskilder fra husdyrbruget er uændret i forhold til det, der er beskrevet i miljøtilladelsen fra 2011. Ligeledes er håndteringen af skadedyr og døde dyr uændret i forhold til det, der er beskrevet i miljøtilladelsen fra 2011.

7.10 Transport

Transporter forekommer i forbindelse med de interne transporter af dyr, foder og husdyrgødning mellem denne ejendom og samdriftsejendommen Møgelbjergvej 15. Transporterne foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Varde Kommune forventer ikke ændringer i transporter.

Figur 2. Til- og frakørselsforhold på husdyrbruget

7.11 Beskyttede naturområder omkring husdyrbruget – ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning).

I tabel 3 ses udviklingen i det faktiske ammoniaktab fra stald og lager angivet i kg N/år.

År	2009	2011	Ansøgt
Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (ammoniakfordampning), kg N/år	81	298	271

Tabel 3. Otte års udvikling i faktisk ammoniaktab fra stald og lager på husdyrbruget angivet i kg N/år.

Beregninger, der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen fra nudriften (driften før 2009) er 81 kg N/år. I miljøtilladelsen fra 2011 beregnedes ammoniakfordampningen til 298 kg N/år. I ansøgt drift beregnes ammoniakfordampningen til 271 kg N/år.

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav									
Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?									Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?									Nej
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet									15,08 kgN/år
Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre									
									Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:									226,64
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:									0
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):									0
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:									0,00
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:									44,16
Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau									
Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Unavngivet Staldafsnit	KvTk01	0,00	39,09	0,00	0,00%	0,00	0,00	5,98	33,11
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	KvUt03	0,00	57,34	0,00	0,00%	0,00	0,00	9,09	48,25
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	KvKs09	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	133,01	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	133,01	
	KvMa09	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	417,45	0,00	0,00%	0,00	279,66	0,00	137,79
Sum	Nudrift	0,00	96,43	0,00		0,00	0,00	15,07	81,36
	Ansøgt	0,00	550,46	0,00		0,00	279,66	0,00	270,80
Ammoniaktab pr. DE og pr. produktionsenhed									
Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab pr. produktionsenhed (kgN/år) *		Ammoniaktab pr. DE (kgN/år)					
Unavngivet Staldafsnit	KvTk01	0,75		6,49					
		0,00		0,00					
	KvUt03	1,41		5,19					
		0,00		0,00					
	KvKs09	0,00		0,00					
		3,59		7,53					
	KvMa09	0,00		0,00					
		3,44		6,14					

Figur 3. Beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er følgende:

- Der må maksimalt tildeles 4.015 kg fodertørstof/årsdyr.
- Det er udelukkende højdrægtige kvier og goldkøer, som må opstaldes på ejendommen
- Der må ikke opstaldes dyr med mælkeproduktion på ejendommen.
-

Tiltagene stilles som vilkår i afsnit 4.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

I henhold til § 8 og § 11 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" (Bek. nr. 1828 af 16. december 2015) skal Varde Kommunes vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter, jævnfør bekendtgørelsens § 7 og § 11.

Der er ca. 2,8 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 77, se figur 4.

Figur 4. Nærmeste Internationale naturbeskyttelsesområde, Nørholm Hede.

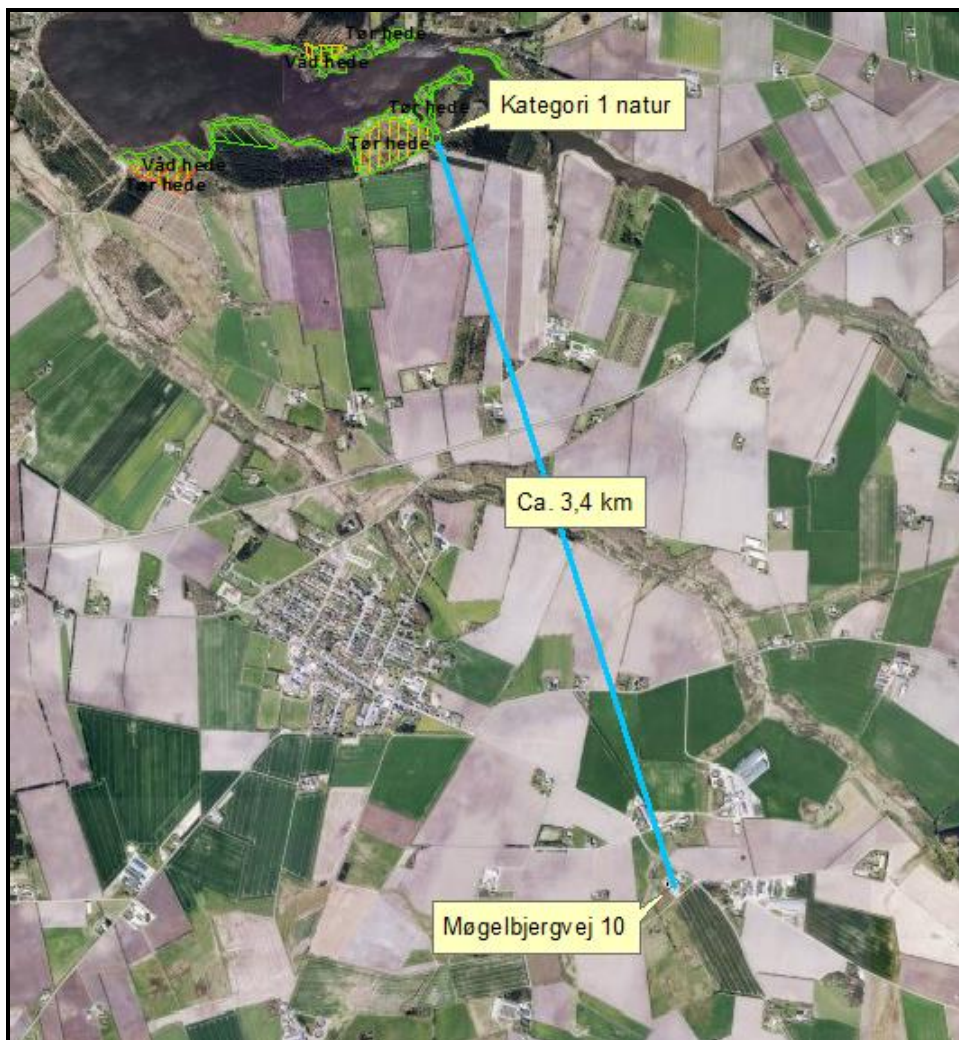
Varde Kommune vurderer, at på grund af afstanden, vil fordampningen fra stalde og lagre ikke kunne give anledning til en målbar merbelastning af dette område, og der er således ikke grund til at foretage konsekvensvurdering efter § 7 i bekendtgørelsen.

§ 7 områder

I henhold til § 7 i husdyrbrugloven, er etablering, udvidelse og ændring af anlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis de ligger tættere end 10 m fra – eller helt eller delvist indenfor nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.

Kategori I-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Husdyrbruget er beliggende ca. 3,4 km fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 1 i husdyrbrugloven, som omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, se figur 5.

Figur 5. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til nærmeste kategori I-natur.

Det drejer sig om en ammoniakfølsom Natura2000-naturtype, 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund, og indgår i udpegningsgrundlaget for området. Området er kortlagt af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ved § 10-miljøvurderinger skal beskyttelsesniveauet til kategori I-natur kun anvendes i tilfælde, hvor et eller flere anlæg er placeret nærmere end 300 meter fra naturtyper omfattet af disse områder.

Varde Kommune vurderer, at på grund af afstanden, vil fordampningen fra stalde og lagre ikke kunne give anledning til en målbar merbelastning af dette område.

Kategori 2-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 5,9 km fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 2 i husdyrbrugloven, som omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor for internationale naturbeskyttelsesområder, se figur 6. Det drejer sig om en beskyttet hede/overdrev.

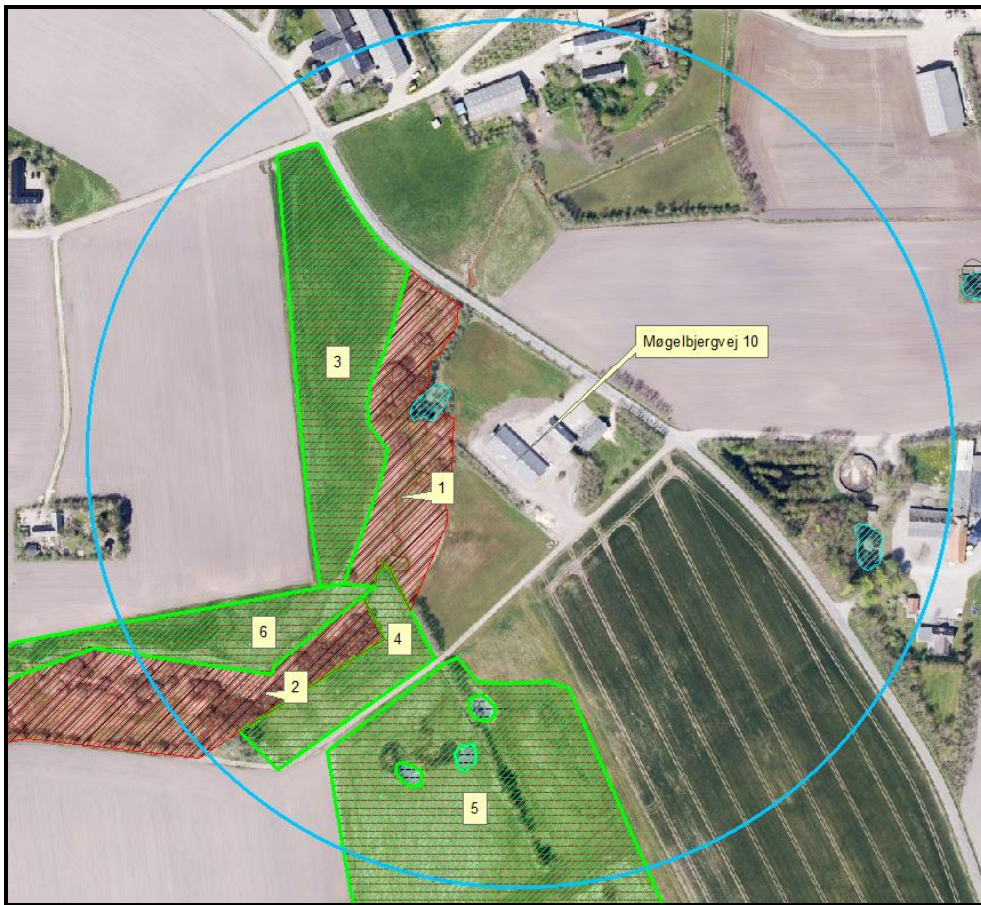
Figur 6. Husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur over 10 ha.

Ved § 10-miljøvurderinger skal beskyttelsesniveauet til kategori 2-natur kun anvendes i tilfælde, hvor et eller flere anlæg er placeret nærmere end 300 meter fra naturtyper omfattet af disse områder.

Varde Kommune vurderer, at på grund af afstanden, vil fordampningen fra stalde og lagre ikke kunne give anledning til en målbar merbelastning af dette område.

§ 3 områder

Af figur 7 og tabel 4 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 300 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 7. § 3 arealer indenfor 300 meter fra husdyrbruget.

§ 3 lokalitet	Type	Naturområde i kommuneplan	Værdisætning	Målsætning
1	Mose	Ja	B	B
2	Mose	Ja	B	B
3	Eng	Ja	C	B
4	Eng	Ja	C	C
5	Eng	Ja	C	C

Tabel 4. De væsentligste § 3 områder (minus søer) indenfor 300 m fra husdyrbruget

Naturtyper har forskellige tålegrænser for, hvor meget ammoniakdeposition de kan tåle før der sker ændringer på den enkelte naturtype. Naturtyperne inddeles i 5 kategorier, se tabel 5.

N-følsomhed	Tålegrænse
Uoplyst	Uoplyst
Ikke N-følsom	>30 kg N/ha/år
Mindre N-følsom	20-30 kg N/ha/år
Moderat N-følsom	10-20 kg N/ha/år
Særlig N-følsom	5-10 kg N/ha/år

Tabel 5. Oversigt over de 5 kategorier for N-følsomhed og deres tålegrænser

Århus Universitet har oplyst følgende baggrundsbelastning for Varde Kommune:

År	2006	2007	2008	2009	2012	2013	2014	2015
Kg N/ha	17,0	15,0	16,0	16,4	15,2	13,8	15,6	15,3

Tabel 6. Udvikling i baggrundsbelastningen for Varde Kommune

Kategori 3-natur (ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2)

Indenfor 300 meter fra anlægget er der to moser, nr. 1 og nr. 2 på figur 7 og i tabel 4.

Ingen af § 3-områderne i tabel 3 er udpeget som rekreative områder, indgår i kommuneplanens udpegning af værdifulde kulturmiljøer eller er omfattet af fredning.

De områder, som er udpeget som naturområder i Varde Kommunes kommuneplan, se tabel 3, er dermed også omfattet af kommuneplanens handleplan for naturpleje. Der er dog ingen konkrete planlagte naturindsatser for områderne.

Områdernes naturkvalitet fremgår af tabel 4.

Varde Kommune har ikke kendskab til kvælstofbidrag til områderne fra andre kilder.

Indenfor 300 m fra anlægget er der ikke ammoniakfølsomme skove.

Varde Kommune har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger over ammoniakdepositionen på de nærmest liggende kvælstoffølsomme naturområder.

Beregningerne fremgår af tabel 7, og er foretaget ud fra den samlede udvidelse siden 2009.

§ 3 lokalitet	N-følsom	Afstand (m)	Tålegrænse, kgN/ha	Total dep. Kg N/ha/år Før 2009	Mer dep. Kg N/ha/år 2011	Mer dep. Ansøgt
Kategori 3 § 3 mose nr. 1	Særlig	27	5-10	1,5	+3,3	+3,3
Kategori 3 § 3 mose nr. 2	Særlig	140	5-10	0,1	+0,1	+0,1
§ 3 eng nr. 3	Særlig	73	5-10	0,4	+0,9	+0,6
§ 3 eng nr. 4	Moderat	113	10-20	0,1	+0,2	+0,1
§ 3 eng nr. 5	Ikke	139	>30	0,1	+0,1	+0,1

Tabel 7. Beregning af mer-ammoniakdepositionen på vigtige naturområder i forhold til før 2009.

Den samlede udvidelse siden 2007 vil medføre en merdeposition på naturområde nr. 1 på ca. 3,3 kg N/ha/år. Området er en mose, som er registreret som særlig kvælstoffølsom med en tålegrænse på 5-10 kg N/ha. Varde Kommune accepterer en merbelastning på op til 3,3 kg N/ha/år. Det er med baggrund i, at Varde Kommune tidligere har godkendt en produktion på 155 tyrekalve, hvor det tidligere beregningsværktøj viste en merbelastning på 1,3 kg N/ha/år. Når Varde Kommune beregner de 1,3 kg i det nuværende beregningsværktøj, bliver belastningen til 3,3 kg N/ha/år. Mer

depositionen forbliver uændret i ansøgt drift, når denne sammenlignes med den tidligere godkendte produktion.

Øvrig § 3-natur

Indenfor 300 meter fra anlægget er der registreret 5 mindre søer. Varde Kommune vurderer, at den luftbårne ammoniakdeposition fra anlægget har en meget begrænset effekt på søerne. Hovedkilden til næringsberigelse af søerne vurderes at være overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til søerne, dels næringsberiget overfladevand der løber til søerne via rodzonen på dyrkede arealer. Ammoniak fra anlægget vurderes ikke at forringe naturtilstanden i § 3 søerne.

Indenfor 300 m fra anlægget er der 4 enge, se figur 7 og tabel 4. Engene er alle C-værdisatte. Eng nr. 6 er B-målsat, mens de resterende er C-målsatte. Ammoniak fra anlægget vurderes ikke at forringe naturtilstanden på § 3 engene.

På baggrund af ovenstående vurderer Varde Kommune, at udvidelse af dyreholdet ikke vil påvirke kategori-3 naturområderne / § 3-områder væsentligt som følge af ammoniakdeposition, og at udvidelsen ikke vil medføre tilstandsændringer på disse områder.

7.12 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

I henhold til § 11 i ”Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter” er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et beskyttelsesområde eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV og kaldes derfor bilag IV-arter. For en række arters vedkommende har Varde Kommune intet kendskab til arternes udbredelse i området, det gælder f.eks. løgfrø, markfirben og alle arter af småflagermus.

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelig udbredt i Varde Kommune, og forventes at forekomme i forbindelse med naturområder, hvor der er egnede leveforhold for spidssnudedede frøer. Det er Varde Kommunes vurdering, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der er registreret birkemus, er ca. 4,8 km nordvest for husdyrbruget. Det er Varde Kommunes vurdering, at udvidelsen/ændringen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt, at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

I henhold til husdyrbruglovens § 19 skal kommunalbestyrelsen ved vurdering af en ansøgning om tilladelse efter § 10 sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Med begrebet "bedst tilgængelig teknik" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter.

Når det gælder BAT i forhold til § 10 miljøtilladelser - på nær mink - er det Miljøstyrelsens vurdering (FAQ 57), at den generelle miljøregulering med krav til staldindretning, udbringning af husdyrgødning osv. jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen, normalt vil være tilstrækkeligt.

Jævnfør ansøgers oplysninger og Varde Kommunes vurdering, lever ansøger op til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Derfor vurderer Varde kommune at husdyrbruget overholder den gældende lovgivning på området og dermed lever op til lovgivningens krav om BAT.

Når det gælder øvrige BAT-parametre (nitrat, fosfor, fodringsstrategi, management, forbrug af vand og energi, opbevaring af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning), vurderer Varde Kommune i § 10 miljøtilladelser, at niveauet for BAT er overholdt, når husdyrbruget overholder husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Jævnfør ansøgers oplysninger og Varde Kommunes vurdering, lever ansøger op til husdyrgødningsbekendtgørelsen og pelsdyrbekendtgørelsen. Derfor vurderer Varde kommune at husdyrbruget lever op til lovgivningens krav om BAT.

8 Nabo- / partshøring

Projektet er udover ansøger og dennes konsulent sendt til høring hos Møgelbjergvej 3, som er ejer af en eller flere matrikler inden for en beregnet lugtkonsekvenszone på 131 meter fra Møgelbjergvej 10, 6800 Varde i perioden fra den 6. november til den 27. november 2017.

I forbindelse med nabo- / partshøringen er der ingen bemærkninger kommet.

9 Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Varde Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, naturen og naboerne sammenholdt med den nuværende produktion, hvis de i miljøtilladelsen opstillede vilkår overholdes.

Varde Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte da:

- Ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.
- Ændring og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.